

Utvärdering av Göteborgs Stads handlingsplan för Åldersvänliga Göteborg 2021- 2024

Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1	Medskick framåt i fortsatt arbete för åldersvänlig stad	6
2	Mobilitet	10
2.1	Aktivitet: Bättre förutsättningar för samspel mellan fotgängare och cyklister	10
2.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	10
2.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	10
2.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	11
2.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	12
2.2	Aktivitet: Seniorer inventerar var nya bänkar behövs	12
2.2.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	13
2.2.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	13
2.2.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	13
2.2.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	13
2.3	Aktivitet: Samverkan med seniorer för att förbättra vinterväghållningen	14
2.3.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	14
2.3.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	14
2.3.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	14
2.3.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	15
2.4	Aktivitet: Öka tillgängligheten på bytespunkter och hållplatser för att underlätta för seniorer att använda kollektivtrafik	15
2.4.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	15
2.4.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	15
2.4.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	16
2.4.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	16
2.5	Aktivitet: Skapa mer plats för fotgängare tillsammans med seniorer	16
2.5.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	16

2.5.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	16
2.5.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	17
2.5.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	17
3	Bostäder	18
3.1	Aktivitet: Utveckla befintlig modell för trygghetsboende som främjar generationsmöten	18
3.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	18
3.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	18
3.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	18
3.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	19
3.2	Aktivitet: Underlätta nybyggnation av bostäder för seniorer som är ekonomiskt överkomliga.....	19
3.2.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	19
3.2.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	19
3.2.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	19
3.2.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	20
3.3	Aktivitet: Satsning för att hjälpa seniorer som vill flytta till mer ändamålsenliga bostäder	20
3.3.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	20
3.3.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	21
3.3.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	21
3.3.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	21
3.4	Aktivitet: Särskild rådgivning till seniorer som funderar på att byta bostad.....	22
3.4.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	22
3.4.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	22
3.4.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	22
3.4.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	22
3.5	Aktivitet: Koncept för att öka sociala kontakter och trygghet i boendemiljön	23

3.5.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	23
3.5.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	23
3.5.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	23
3.5.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	24
4	Social delaktighet och inkludering	25
4.1	Aktivitet: Aktivitetskompis	25
4.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	25
4.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	25
4.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	26
4.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	26
4.2	Aktivitet: Konzeptutveckling med berättelsetema i närområdet	26
4.2.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	26
4.2.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	27
4.2.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	27
4.2.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	27
4.3	Aktivitet: Pratbänken	27
4.3.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	28
4.3.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	28
4.3.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	29
4.3.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	30
5	Stadsmiljö och stadsutveckling	31
5.1	Aktivitet: Sociala konsekvensanalyser (SKA) ska göras i alla planeringsprocesser och inkludera ett seniorperspektiv	31
5.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	31
5.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	31
5.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	32
5.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	32
6	Samhällsstöd och service	33

6.1	Aktivitet: Insatser för att öka digital kompetens och delaktighet hos seniorer	33
6.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	33
6.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	33
6.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	34
6.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	34
7	Information och kommunikation	35
7.1	Aktivitet: Öka stadens förståelse för äldres behov och vanor att ta till sig information och kommunikation	35
7.1.1	Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått	35
7.1.2	Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?	35
7.1.3	Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?	36
7.1.4	På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?	36

1 Medskick framåt i fortsatt arbete för åldersvänlig stad

Ett fortsatt och utökat arbete tillsammans för ett åldersvänligt Göteborg är en viktig investering för ett hälsosamt åldrande och ett hållbart samhälle.

Befolkningen i Sverige lever allt längre och Göteborg så väl som övriga Sverige, Norden och Europa har en åldrande befolkning. I Göteborg är idag över 100 000 personer 65 år eller äldre enligt Kommunprognosen 2024, vilket är ca 16 % av befolkningen. Fram till 2030 kommer andelen personer som är 80 år eller äldre öka med nästan 50 procent. Även om äldres hälsa har förbättrats generellt kommer äldres behov av vård och omsorg öka kraftigt. Samtidigt blir konkurrensen om arbetskraften allt tuffare.

Genom att arbeta för åldersvänliga städer och samhällen skapas bättre förutsättningar att behålla hälsa, välmående, självständighet och för att kunna fortsätta delta och bidra i samhället hela livet. Förutom vinster för individen är det också en viktig del av ett hållbart samhälle där man ser och tar vara på äldre personer som en resurs. Det bidrar även till att möjliggöra omställningen till en nära vård och ett demensvänligt samhälle. Den yngre generationen drar också nytta av åldersvänliga miljöer genom att få bättre möjlighet till stöd och utbyten mellan generationer, samt till säkra, trygga och tillgängliga fysiska miljöer.

Förvaltningen bedömer att för de aktiviteter inom boende och närmiljö som är avgörande för en åldersvänlig stad så har inga konkreta förflyttningar gjorts som ett resultat av handlingsplanen. Alternativa boendeformer för äldre kan bidra till självständighet och senarelagt vård- och omsorgsbehov. Klimatförändringar behöver vävas in i arbetet där risk för ett varmare klimat ingår.

Åldersvänliga Göteborg och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens långsiktiga plan

I arbetet för åldersvänliga städer och samhällen betonas vikten av att samverka mellan förvaltningar, bolag, akademi, civilsamhälle och näringsliv. Erfarenheten hittills visar att fler aktörer kan involveras i arbetet.

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ser en styrka i att fortsätta uppdraget att leda och facilitera Göteborg Stads gemensamma arbete utifrån medlemskapet i WHO nätverket Agefriendly cities and communities, Åldersvänliga Göteborg. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens breda kontaktytor med seniorer underlättar den centrala frågan i arbetet för Åldersvänliga Göteborg – att seniorer ska vara delaktiga i arbetets alla delar. Förvaltningens långsiktiga arbete med tioårsplan och fokusområde för hälsosamt och aktivt åldrande kommer vara förvaltningens styrning av arbetet. Att facilitera en handlingsplan behöver definieras så att ansvariga förvaltningar i hög grad själva ansvarar för att beslutade åtgärder genomförs och att avvikelser rapporteras till ansvarig nämnd.

Konceptet med seniora Framtidsutvecklare bedöms som framgångsrikt och framtidsutvecklarna används mer och mer av olika förvaltningar och bolag.

Det bedöms som en styrka och möjlighet att stadsledningskontoret fortsatt ansvarar för stadens formella medlemskap i Agefriendly cities and communities (AFCC) för att följa upp och utvärdera arbetet.

Ledning, styrning och andra grundförutsättningar

Kommunfullmäktige har givit kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att möta de demografiska utmaningarna i Göteborgs Stad. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bedömer att denna handlingsplan behöver integreras i arbetet med åldersvänlig stad med prioritering av tillgängliga bostäder och närmiljö.

Göteborgs Stads gemensamma arbete med Åldersvänliga Göteborg omnämns inte i kommunfullmäktiges budgethandlingar, till skillnad från Göteborgs Stads program för en jämlik stad och program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Det kan bidra till att arbetet inte prioriteras i tillräcklig utsträckning. Det behöver även bli tydligare att dessa program samverkar och stärker varandra.

Kommunikation är en viktig grundsten i ett demokratiskt offentligt uppdrag. Först när det finns kännedom och kunskap om ett arbete är det möjligt att vara med och påverka och bidra. Samtidigt är det många göteborgare och medarbetare som ännu inte känner till arbetet eller möjligheten att vara delaktig. Det fortsatta arbetet behöver i ännu högre grad prioritera och utveckla arbetet med kommunikation och information, internt och externt. Under hösten 2024 genomförs också en undersökning som kompletterar basutvärderingen för arbetet. Undersökningen riktas till cirka 20 000 seniorer med inbjudan om att bidra till det fortsatta arbetet med tips och idéer. Behov finns även av att identifiera informationskanaler inom olika pensionärsföreningar med vilka staden kan samarbeta och nå ut med information.

Färre och mer prioriterade aktiviteter

Att arbeta för en åldersvänlig stad innebär mer än att genomföra förbestämda aktiviteter i en handlingsplan. Det innebär att i vardagen motverka ålderism och att applicera ett ålders-inkluderande perspektiv.

Förvaltningen bedömer att färre aktiviteter i en framtida handlingsplan, med ökat fokus på tillgänglighet, delaktighet och alternativa boendeformer kan bidra till högre måluppfyllelse i det fortsatta arbetet. Många aktiviteter i en handlingsplan bedöms bidra till mindre fokus och lägre grad av genomförande. Det bedöms som mer effektivt med färre, prioriterade aktiviteter där en förflyttning kan ske under planperioden.

Delaktighet och inflytande

Under hösten 2024 genomförs en undersökning som kan ge värdefulla inspel till det fortsatta arbetet och kompletterar basutvärderingen för arbetet. Ett vykort kommer att skickas till 20 000 seniorer med inbjudan om att bidra till det fortsatta arbetet med tips och idéer. Som komplement till det kommer det också genomföras ett uppsökande arbete tillsammans med invånarguiderna. I basutvärderingen finns redan flertal exempel på områden att arbeta vidare med utifrån varje fokusområde. Dessa är i linje med det som kontinuerligt lyfts i möten med seniorer.

För att fånga upp och tillvarata seniorers perspektiv gällande att bo och leva i staden, deras erfarenheter, upplevelser, tankar och farhågor, behövs flera olika metoder och arbetssätt. Göteborgs Stads delaktighetskartan kan användas som ett verktyg för struktur och systematik i arbetet. Delaktighetskarta handlar om att skapa rätt och hållbara förutsättningar för delaktighet för att tydliggöra avsikter och förväntningar.

Göteborg är en segregerad stad. Hälsa och livsvillkor skiljer sig åt på flera sätt. Genom tematiska lokala dialoger kring till exempel boende, trygghet/otrygghet, hälsa, ekonomi, självständighet/beroende ges möjlighet för seniorers erfarenheter

att få en verklig påverkan i stadens arbete med en åldersvänlig stad. Utifrån de olika teman kan relevanta aktörer delta, till exempel bostadsbolag och VGR.

Omfamna samtliga fokusområden identifierade av WHO

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen ser en möjlighet i att i det fortsatta arbetet omfamna samtliga fokusområden som WHO lyfter fram. Det skulle innebära att två nya fokusområden läggs till: frivilligarbete och arbetsliv samt hälsojourer, vård och omsorg. Dessa utgör ett viktigt komplement till befintliga fokusområden och kan bidra till ett mer sammanhållet arbete utifrån alla utmaningar och möjligheter som kommer med en åldrande befolkning. Detta matchar också förvaltningens långsiktiga styrning för att möta den demografiska utmaningen och där arbetet också delats in i fokusområden för attraktivt och hälsosamt åldrande, hållbar vård- och omsorg samt attraktiv arbetsgivare.

Många äldre både vill och kan fortsätta arbeta högre upp i åldrarna. Seniorer lyfter också med oss att man vill vara med och bidra frivilligt och som volontär. Man vill bli tillvaratagen som en resurs i samhället och stötta i olika samhällsutmaningar. Göteborgs Stad behöver göra det enklare att vara med och bidra.

Arbetet för en åldersvänlig stad bidrar redan i omställningen till en nära vård genom att skapa bättre grundförutsättningar, och genom att utöka samverkan kan större effekt uppnås. Samarbetet med till exempel Fritidsbanken, vårdcentraler, Hälsojourer kan stärkas och utökas. Åldersvänliga Göteborg skulle också kunna bidra till utvecklingen för ett demensvänligt samhälle.

Bostäder

En stor andel äldre bor i otillgängliga bostäder, både lägenheter och villor och möjligheten till kvarboende påverkas av den befintliga bostadssituationen. På nationell nivå saknas hiss för cirka hälften av de äldre som bor i flerbildshus. Det behövs en tydligare bild av hur många äldre i Göteborg som bor i otillgängliga bostäder och hur detta påverkar möjligheten till kvarboende i de befintliga bostäderna. Det är viktigt att det finns bostäder med en hyressättning som också den del i målgruppen som har låga inkomster kan klara av. Ytterligare en förutsättning som är nödvändig för att ett ökat kvarboende ska uppnås är beredskap för att tillgodose ökade behov av insatser i det ordinarie boendet såsom hemtjänst, dagverksamhet och trygghetslarm.

Förvaltningen ser ett behov av att Göteborgs Stad tar fram en långsiktig och sammanhållen plan för boende för äldre och att arbetet med befintliga aktiviteter i handlingsplanen fortsätter och utvecklas. Med insatser som stärker kunskap, rådgivning och stöd för att underlätta flytt och byte av bostad. Även anpassningar i befintlig bostad behöver underlätta.

Kommunfullmäktiges målsättning för Trygghetsboende om 600 lägenheter mellan 2023–2026 bedöms inte uppnås under perioden. Förvaltningen har avvecklat drift av vård- och omsorgsboende i fastigheter som nämnden bedömt som ej-ändamålsenliga för vård- och omsorgsboende. Dessa boenden hade kunnat omvandlats till någon form av senior- eller trygghetsboende om förutsättningar och ekonomiska incitament funnits på plats. Sådant boende hade också kunnat testas som ny boendeform likt de servicelägenheter som andra kommuner har idag.

I Stockholm stad har exploateringsnämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, äldreomsorgen och det fastighetsbolag som förvaltar fastigheter för äldres behov, fått i uppdrag att utreda behovet av seniorbostäder med målet om att alla över 65 år som vill ska kunna få en. En liknande målsättning bedöms behövas för behovet av senior eller trygghetsbostäder i Göteborg stad.

Mobilitet

Andra områden som återkommande lyfts av seniorer är behov av ökad tillgång till toaletter i stadsmiljön och en tydlig skyltning som baseras på de som har svårt att ta in trafikinformation. Att trafikljus varar längre så att det blir tryggare att gå över gatan. Kostnadsfri kollektivtrafik för seniorer dygnet alla timmar lyfts som viktig möjliggörare för att kunna ta del av ett större utbud av kultur och fritid. Behov finns av att kollektivtrafik stannar till lite längre på varje hållplats.

Fortsatt inventering av bänkar behöver ledas av stadsmiljöförvaltningen i samverkan med äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen.

2 Mobilitet

2.1 Aktivitet: Bättre förutsättningar för samspel mellan fotgängare och cyklister

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
1:1 Har det systematiska arbetet med att separera cykel- och gångbanor utvecklats och ökat i omfattning? Huvudansvarig: stadsmiljönämnden Samverkande ansvariga: exploateringsnämnden, äldre- samt vård och omsorg Senast genomfört 2022	 Delvis I dialog med huvudansvarig kontaktperson vid Stadsmiljöförvaltningen (tidigare Trafikkontoret) har ÄVO fått information om att nya framtagna principutformningar finns i den Tekniska handboken med tydlighet och samspel mellan fotgängare och cyklister. Samt att förbättringar i stadsmiljön sker successivt vid ny- och ombyggnation. Principerna har inte testats och utvärderats i samverkan med äldre samt vård- och omsorgsnämnden än.

2.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Hur framgångsrik aktiviteten varit kan inte bedömas då ÄVO inte deltagit i det praktiska arbetet med aktiviteten och ännu inte tagit del av hur långt det systematiska arbetet kommit.

Gällande genomförandet är det svårt att utvärdera det utifrån att det ofta är långt tidsspänn mellan detaljplanearbetet och genomförandet. Ett hinder kan i många fall vara att ökade mått på cykel- och gångstråk kan inkräkta på den tilltänkta ytan för tänkt bebyggelse.

2.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Gällande resultat av aktiviteten kan ÄVO se att aspekterna hörsammats i vissa planer och ingår i plankartor eller planbeskrivningar.

Gällande insatser som inte finns med i planen så har en bra och nära dialog med huvudansvarig kontaktperson för arbetet inom stadsmiljöförvaltningen (tidigare trafikkontoret) gjort det möjligt för gruppen Framtidsutvecklare att få kännedom om pågående arbete, samt att ställa frågor och ge sina tankar och idéer om sådant som är närliggande och aktuellt för många, tex elsparkcyklar. Information om pågående arbete är en viktig grundförutsättning för att äldre personer ska kunna vara med och vara delaktig i utvecklingen.

ÄVO överläter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras men ser att resultatet borde kunna verifieras genom statistik över hur många cykel- och gångbanor som separerats. Att försöka jämföra olycksstatistik relaterat med andel separerade gång och cykelstråk för att se på effekter borde vara relevant. För att undersöka och förstå äldre personers upplevelse av trygghet på cykel- och gångbanor före och efter separering krävs en kvalitativ undersökning.

2.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO är medansvarig men har inte involverats i det praktiska arbetet med denna aktivitet än. Däremot har äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen haft dialog om arbetet med huvudansvarig förvaltnings kontaktpersoner och fått löpande uppdatering samt erbjudit stöd i att involvera seniorer. Stadsmiljöförvaltningen (tidigare Trafikkontoret) har berättat om arbetet för gruppen Framtidsutvecklare.

Gestaltning av gång- och cykelvägar och att de behöver skiljas åt har konsekvent tagits upp i ÄVO-nämndens yttranden i samrådsskedet vid nya detaljplaner och program. I de fall förvaltningen deltagit i detaljplanearbeten och program har aspekterna framförts.

Organiseringen med ÄVO som huvudansvarig har stärkt grundförutsättningarna för samverkan och genomförande av aktiviteterna i handlingsplanen genom att:

- Efterfrågat en huvudansvarig kontaktperson i relation till handlingsplanen från samtliga involverade förvaltningar och bolag. Kontaktpersonen har stått i nära kontakt med ÄVO för arbetet med Åldersvänliga Göteborg och har haft i uppgift att informera vidare och hålla ihop arbetet inom sin förvaltning/bolag.
- Varje förvaltning och bolag har ombetts utse en kontaktperson per aktivitet i handlingsplanen som man har ett huvud- eller medansvar för.
- I dialog med huvudansvarig kontaktperson har ÄVO tydliggjort ansvar och roller i handlingsplanens olika delar. Det innebär till exempel att huvudansvarig ansvarar för att sammankalla de medansvariga per aktivitet och leda arbetet med aktiviteten, med vägledning av det som står i handlingsplanen och i basutvärderingen. Vid svårigheter ska fokus vara på att se och ta vara på de möjligheter som finns. Alla huvudansvariga kontaktpersoner per förvaltning/bolag har även fått kommunikationsmaterial om arbetet med sin förvaltnings-/bolags ansvar för att underlätta arbetet i förvaltningen eller bolagen.
- En gemensam samarbetsyta har upprättats för att underlätta samarbetet. Den innehåller bland annat information om huvudansvarig kontaktperson per förvaltning och aktivitet, om nuläget i aktiviteterna och ger möjlighet till dialog och utbyten mellan förvaltningar och bolag. Samarbetsytan innehåller också information om och kontaktuppgifter till olika grupper av äldre.
- Huvudansvarig kontaktperson erbjuds kontinuerligt stöd i arbetet med aktiviteterna eller andra åldersvänliga initiativ utifrån behov. I samarbete med äldreombudsmannen har ÄVO genomfört fysiska och/eller digitala samtalsrundor med kontaktpersoner i förvaltningar och bolag.
- Genom en ny websida för arbetet, nyhetsbrev 4 gånger per år, artiklar på intranät och i nättidningen Vårt Göteborg har ÄVO arbetat för att öka medvetenheten och kunskapen om bakgrunden till Åldersvänliga Göteborg och den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning. Syftet är att alla Göteborgs stads medarbetare ska få en ökad förståelse för varför det är viktigt att stärka ett äldreperspektiv för att uppnå en jämlik och hållbar stad och om hur man kan få stöd och hjälp i det arbetet.
- Förvaltningen har rekryterat och leder ett nätverk med Framtidsutvecklare som bidrar aktivt i arbetet. Framtidsutvecklarna är seniorer med olika bakgrunder, åldrar, kunskaper, erfarenheter och bor i olika delar av Göteborg. Tillsammans bidrar de ideellt med sin tid och sitt engagemang för en bättre plats att åldras på. Alla förvaltningar och bolag har möjlighet att komma i kontakt med Framtidsutvecklarna och för att använda deras

kompetens i utvecklingsarbetet.

- Direktörer och huvudansvariga kontaktpersoner i samtliga förvaltningar och bolag har vid två tillfällen bjudits in till fysiska inspirationsträffar om Åldersvänliga Göteborg, något som efterfrågats från flera samarbetspartners. Träffarna har bidragit till att stärka förutsättningarna för samverkan mellan förvaltningarna och bolagen samt med Framtidsutvecklarna.
- I dialog med kontaktpersoner, på inspirationsträffar, digitalt lunchseminarium och på webben har basutvärderingen gjorts tillgänglig. Basutvärderingen är ett praktiskt verktyg och ger vägledning i arbetet med aktiviteterna och kunskap om äldreperspektiv i stadsutveckling generellt.
- ÄVO har tillsammans med andra aktörer varit delaktig i genomförande av Göteborgs Stads 'Mötesplats chef' hösten 2023, två ledarforum inom ÄVO samt under Demokratidagen år 2023 och 2024. Det har inneburit en möjlighet till förankring av arbetet på bred front inom Göteborgs Stad.
- I samarbete med Stadsledningskontoret och tidigare Fastighetskontoret har ÄVO erbjudit beslutsfattare och andra personer som arbetar med innovation och utveckling inom olika förvaltningar och bolag chans till insiktövningar om vad det kan innebära att vara senior i Göteborg.
- Tillsammans med AgeCap, forskningscenter för åldrande och hälsa vid Göteborgs Universitet, Göteborgs pensionärsråd, Göteborgs äldreombudsman har ÄVO startat upp och faciliterar ett samarbete som kallas Årsrika Göteborg. Inom Årsrika Göteborg möts och samarbetar en mängd samhällsaktörer, inklusive civilsamhälle och stadens förvaltningar och bolag i frågor om åldrande, hälsa och generationsmöten. Alla förvaltningar och bolag har fått inbjudan att delta.
- ÄVO har informerat Göteborgs pensionärsråd och andra seniorföreningar om arbetet med Åldersvänliga Göteborg.
- ÄVO har informerat Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten och några sverigefinska (finska) föreningar om arbetet med Åldersvänliga Göteborg, på finska.

2.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Stadsmiljöförvaltningens (f d Trafikkontorets) övergripande kontaktperson har inhämtat kunskap och idéer från gruppen Framtidsutvecklare.

2.2 Aktivitet: Seniorer inventerar var nya bänkar behövs

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
1:2 Har seniorernas inventering använts vid placering av nya bänkar? Huvudansvarig: Äldre- samt vårds och omsorgsnämnden Samverkande ansvariga: stadsmiljönämnden När: Senast genomfört 2023	 Delvis Aktiviteten med inventering är pågående under 2024. Nya bänkar utifrån inventeringen förväntas kunna placeras ut tidigast 2025.

2.2.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Arbetet med att inventera bänkar pågår under 2024 och hur många seniorer som involverats och hur seniorers inventering använts för att placera nya bänkar kan först besvaras när bänkarna placerats ut, tidigast under 2025.

Stadsmiljöförvaltningen förvaltar inte all mark i staden där seniorer ser att det skulle behövas fler bänkar. För att nå längre och omhänderta resultat på bästa sätt skulle det krävas en bredare involvering av fler aktörer, både kommunala och privata.

2.2.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Eftersom aktiviteten är pågående kan ÄVO ännu inte uttala sig om slutresultat. Mellan den 15 april-15 maj har ca 64 förslag på placeringar av bänkar inkommit ifrån seniorer i stadsområde Nordost. Inventering i Nordost pågår fram till september 2024.

Effekten av aktiviteten antas vara att seniorer upplever att deras behov i form av fler bänkar i utemiljö omhändertas. Att äldre personer upplever att bänkar är placerade på rätt platser och i tillräcklig omfattning. Att fler bänkar på rätt ställen bidrar till möjlighet att delta i sociala aktiviteter och att vistas utomhus i olika grönområden. På lång sikt kan det leda till ökad mobilitet och hälsa fysiskt och psykiskt hos äldre.

Gällande insatser som inte finns med i planen så kan metoden för inventering med hjälp av digitalt verktyg som har testats med en bred målgrupp seniorer bidra till lärdomar som kan ingå i utvecklingen i nya kartverktyg som staden håller på att ta fram. Lärande från inventeringen kan ge input till ett långsiktigt arbete där invånare på ett mer kontinuerligt sätt än i dagsläget skulle kunna involveras i utplacering av till exempel bänkar.

Genom att jämföra det inkomna underlaget från seniorer med hur många bänkar som får sin faktiska placering på platser som seniorer pekar ut kan resultatet verifieras. Genom intervjuer/ studier med invånare i de områden det placeras bänkar skulle en eventuell effekt kunna undersökas rörande till exempel upplevd ökad utevistelse, och ökad möjlighet att gå till fots längre sträckor.

2.2.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

En utmaning i samverkan har varit att samverkande planerande förvaltningar; park- och naturförvaltningen samt trafikkontoret, under tidsperioden genomgått en omorganisering och bildat en ny förvaltning; stadsmiljöförvaltningen, och att olika avdelningar och enheter under och efter omorganisering fått delvis andra ansvarsområden.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

2.2.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

I utvecklingen av dialogen i det digitala kartverktyget har flera tester av verktyget gjorts tillsammans med seniorer som besöker mötesplatser för seniorer i Nordost.

Under den nu pågående inventeringen i Nordost är civilsamhället involverat genom pensionärsföreningar – främst Pensionärernas Riksorganisation (PRO), som visat intresse genom både centrala och lokala föreningar. Olika föreningar och enskilda seniorer involveras genom verksamheter för hälsofrämjande och förebyggande; mötesplatser, dagverksamheter, anhörigstöd, trygghetsboende, kommunal sverigefinsk mötesplatsaktivitet finska timmen med mera.

2.3 Aktivitet: Samverkan med seniorer för att förbättra vinterväghållningen

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
1:3 Har samverkan genomförts med seniorer för att förbättra vinterväghållningen? Huvudansvarig: stadsmiljönämnden Samverkande ansvariga: socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, äldre samt vård- och omsorgsnämnden. När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Delvis Aktiviteten har samverkats med Framtidsutvecklarna i september 2022. Framtidsutvecklarna har även fått information om Digital vinterväghållning - ett forskningsprojekt.

2.3.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

ÄVO har ännu inte tagit del av hur långt arbetet kommit eller involverats i det praktiska arbetet.

I mitten av planperioden ändrades huvudansvarig förvaltning med anledning av omorganisation. Efter det har ÄVO inte fått information om hur arbetet går.

En annan svårighet är att många olika fastighetsägare har ansvar att sköta snöröjning och vinterväghållning på trottoarer och ytor inom 10 meter från fastigheten.

2.3.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

ÄVO inte varit delaktig i det praktiska arbetet och kan därför inte beskriva resultaten.

ÄVO överläter till huvudansvarig förvaltning att svara på hur resultat och effekter kan verifieras.

2.3.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO har som medansvar förmedlat kontakten med Framtidsutvecklarna och f.d. trafikkontoret har medverkat på en av deras nätverksträffar för att både informera om arbetet och inhämta deras input.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 1.1.3.

2.3.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Före detta trafikkontoret har medverkat på en av Framtidsutvecklarnas nätverksträffar för att både informera om arbetet och inhämta deras input.

2.4 Aktivitet: Öka tillgängligheten på bytespunkter och hållplatser för att underlätta för seniorer att använda kollektivtrafik

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
1.4 Har tillgängligheten ökat på bytespunkter och hållplatser så att det underlättas för seniorer att använda kollektivtrafik? Huvudansvarig: stadsbyggnadsnämnden Samverkande ansvariga: exploateringsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, nämnden för funktionsstöd, Västtrafik När: Kontinuerligt under planperioden	 Delvis I dialog med stadsmiljöförvaltningens (f.d. trafikkontoret) huvudansvariga kontaktperson har ÄVO fått information om att arbetet pågår men att det var oklart om ett seniorperspektiv beaktas. Stadsbyggnadsförvaltningen som övertagit huvudansvaret för aktiviteten i samband med NOS-omorganisationen lyfte under våren 2023 att ansvaret för aktiviteten borde ligga på stadsmiljöförvaltningen för att ge störst effekt då med anledning av att det handlar om befintliga bytespunkter. Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för nya bytespunkter och är ej involverade i renovering/upprustning av befintliga. Stadsledningskontoret genom äldreombudsmannen har undersökt frågan och fått återkoppling från stadsledningskontoret att aktiviteten ligger rätt och att det är upp till förvaltningarna att linjevägen komma överens om annat vid behov.

2.4.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

ÄVO har i nuläget inte varit delaktig i det praktiska arbetet, och har ej fått återkoppling på om aktiviteten genomförts.

Huvudansvarig kontaktperson inom trafikkontoret/stadsbyggnadskontoret har fått information om vem inom ÄVO som kan kontaktas för samverkan och om hur man kan komma i kontakt med grupper av seniorer.

2.4.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

ÄVO inte varit delaktig i det praktiska arbetet och har hittills inte tagit del av några beskrivna resultat.

ÄVO överlåter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras men ser att resultatet borde kunna verifieras genom en kvalitativ undersökning med berörda målgrupper där de testar och bedömer tillgänglighet vid bytespunkter.

2.4.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO är medansvarig men har inte involverats i det praktiska arbetet.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

2.4.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

ÄVO har inte varit delaktig i det praktiska arbetet.

2.5 Aktivitet: Skapa mer plats för fotgängare tillsammans med seniorer

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
1.5 Har seniorers resurser och kunskaper använts och tagits tillvara i stadens satsningar i att förhöja kvaliteten och användarvänligheten för fotgängare? Huvudansvarig: stadsmiljönämnden Samverkande ansvariga: äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd, socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Nej Under överrapportering våren 2023 fick ÄVO och stadsmiljöförvaltningen information från f.d. trafikkontoret om att aktiviteten inte arbetas aktivt med.

2.5.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

ÄVO har inte kännedom om att det i nuläget pågår arbete i aktiviteten.

Det är oklart varför arbetet inte är aktivt och ÄVO har erbjudit stöd i arbetet.

2.5.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Det pågår i nuläget inget arbete i aktiviteten som ÄVO har kännedom om.

ÄVO får återkoppling från seniorer som tycker framkomligheten i centrala delarna är sämre under ombyggnation och då främst med anledning av otillräcklig eller ingen skyltning.

ÄVO överlåter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras.

2.5.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO är medansvarig men har inte involverats i det praktiska arbetet med denna aktivitet.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

2.5.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Kan inte svara på det då ÄVO inte varit delaktig i det praktiska arbetet.

3 Bostäder

3.1 Aktivitet: Utveckla befintlig modell för trygghetsboende som främjar generationsmöten

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
2.1: Har befintlig modell för trygghetsboende som främjar generationsmöten utvecklats och har minst ett boende inrättats? Huvudansvarig: Exploateringsnämnden Samverkande ansvariga: Förvaltnings AB Framtiden, Boplats Göteborg AB, äldre samt vård- och omsorgsnämnden När: Senast genomfört 2023	 Nej Huvudansvarig kontaktperson på exploateringsförvaltningen har informerat ÄVO om att modellen inte har utvecklats. På grund av att dagens koncept har visat sig vara svåra att få intresse från fastighetsägarna så pågår ett arbete kring olika alternativ av gradering. Exploateringsförvaltningen har fått ett politiskt uppdrag om trygghetsbostäder och seniorbostäder som relaterar till denna aktivitet.

3.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Modell för trygghetsboende som främjar generationsboende har inte utvecklats.

ÄVO har inte varit delaktig i det praktiska arbetet men huvudansvarig kontaktperson inom tidigare fastighetskontoret och nuvarande kontaktperson inom exploateringsförvaltningen har fått kontaktinformation för samverkan med ÄVO samt med seniorer. ÄVO har tipsat om undersökningen Äldres boende i väster där målgruppen involverats; "Framtidens Trygghetsboende är trivselboende".

3.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

ÄVO överlåter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras men ser att resultatet borde kunna verifieras dels kvantitativt (andel boenden/andel hyresgäster i olika generationer) och dels kvalitativt genom utvärdering av hyresgästernas upplevelse av hur väl boendet tillgodoser generationsmöten.

3.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO är medansvarig men har inte involverats i det praktiska arbetet med denna aktivitet. Däremot har ÄVO haft dialog om arbetet med huvudansvarig kontaktperson samt erbjudit stöd på olika sätt bland annat i att involvera seniorer.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

3.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Huvudansvarig kontaktperson på exploateringsförvaltningen har tillsammans med ÄVO, Boplats AB och Stena Fastigheter haft dialog med SPF seniorerna.

Tidigare huvudansvarig person vid exploateringsförvaltningen (f d fastighetskontoret) har träffat och informerat Framtidsutvecklarna om arbetet.

3.2 Aktivitet: Underlätta nybyggnation av bostäder för seniorer som är ekonomiskt överkomliga

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
2.2 Har man underlättat nybyggnation av bostäder för seniorer som är fysiskt tillgängliga och ekonomiskt överkomliga över hela staden? Huvudansvarig: exploateringsnämnden Samverkande ansvariga: Förvaltnings AB Framtiden, äldre samt vård- och omsorg, socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Nej ÄVO har fått information från huvudansvarig kontaktperson på exploateringsförvaltningen att låghyra inte är aktuellt i dagsläget med anledning av att exploatörer har svårt att få ihop ekonomin då bostadsbyggandet stannat av.

3.2.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Aktiviteten har inte genomförts.

ÄVO har fått information från huvudansvarig kontaktperson på exploateringsförvaltningen att låghyra inte är aktuellt med anledning av att exploatörer har svårt att få ihop ekonomin och bostadsbyggandet stannat av. Bostadsmarknaden och bostadspolitiken är avgörande för att kunna nå målet i aktiviteten. ÄVO har erbjudit stöd för att försöka hitta en framkomlig väg och delat kunskap om hur man hanterat frågan i andra kommuner.

3.2.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Aktiviteten är ej genomförd.

ÄVO överläter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras.

3.2.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO är medansvarig men har inte involverats i arbete med denna aktivitet. Däremot har ÄVO haft dialog om arbetet med huvudansvarig kontaktperson samt

erbjudit stöd på olika sätt.

I ÄVO-nämndens alla yttranden knutna till samråd i detaljplanearbetet har aspekten tagits upp som särskilt viktig för äldre.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

3.2.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Huvudansvarig kontaktperson på exploateringsförvaltningen har tillsammans med ÄVO, Boplats AB och Stena Fastigheter bjudits in till att dela information och för dialog med SPF seniorerna.

Tidigare huvudansvarig person på fastighetskontoret har informerat Framtidsutvecklarna om arbetet.

3.3 Aktivitet: Satsning för att hjälpa seniorer som vill flytta till mer ändamålsenliga bostäder

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
2.3 Har satsningar genomförts för att hjälpa seniorer och personer med funktionsnedsättning som vill flytta till mer ändamålsenliga bostäder? Huvudansvarig: Boplats Göteborg AB Samverkande ansvariga: Förvaltnings AB Framtiden, exploateringsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden När: Senast genomfört 2023	 Ja Broschyren "Bo bra nu och i framtiden" med tips och information till senior har uppdaterats efter dialog med Framtidsutvecklare. Tre bussresor med studiebesök till olika Trygghetsboenden har genomförts för ca 150 seniorer, i samverkan mellan Boplats AB, ÄVO, Äldreombudsmannen och Demokrati- och medborgarservice. Boplats Göteborg AB deltog med en monter under Seniorfestivalen på Svenska mässan 20-22 mars 2024. Äldersvänliga Göteborg var inbjudna att delta i monter. I samband med detta gick information ut via Göteborgsposten. Boplats Göteborg har även erbjudit en informationsträff för personer som funderar på att sälja sitt hus och flytta till mer ändamålsenligt boende.

3.3.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Aktiviteten har bidragit till ett tydligt intresse och engagemang från samtliga parter där fokus har varit på möjligheter, effekt och genomförbarhet. Aktiviteten är tydligt utformad med tydligt handlingsutrymme som gjorde det lätt för ansvariga personer att starta arbetet.

Att hjälpa seniorer att flytta till mer ändamålsenliga bostäder är en utmaning då nybyggda lägenheter med hög tillgänglighet ofta ligger på en relativt hög hyresnivå, vilket för många seniorer innebär lite medel över till andra utgifter. Detta framförs ofta av målgruppen själv. En annan avgörande tröskel för att faktiskt flytta handlar om behov av någon form av koordinerad flytt hjälp, stöd vid byte samt ekonomisk rådgivning. I april 2024 var väntetiden på att få råd och stöd

från Göteborgs Stads budget- och skuldrådgivning ca två månader.

3.3.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Aktiviteten har genererat flera resultat. Utifrån de svarsformulär medresenärer svarade på under bussresorna framkom att de har varit uppskattade och bidragit till både ny kunskap och inspiration gällande möjligheter med boendeformen Trygghetsboende.

Effekter av aktiviteten är att fler seniorer agerar i god tid i frågan om att flytta till en behovsanpassad bostad. På sikt innebär det att fler kan klara sig självständigt längre med god livskvalitet.

Genom att statistiskt uppskatta hur många personer som tagit emot broschyren ”Bo bra nu och i framtiden”, deltagit i bussresor samt visat intresse att ställa sig i kö för att söka trygghetsboende kan ett enklare resultat verifieras. Effekter i form av faktiska flyttar till ändamålsenliga bostäder kräver en lite mer omfattande uppföljning.

3.3.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Boplats har tidigt visat intresse för att komma i kontakt med Framtidsutvecklarna och det har möjliggjorts. Som medansvarig för aktiviteten har ÄVO initierat samarbetet i samband med Årsrika Göteborg, jubileumsfestivalen då efterfrågan var stor från Göteborgs Pensionärsråd på erbjuda kunskapshöjande aktiviteter om bostäder för äldre. ÄVO var inledningsvis den part som faciliterade möten kring aktiviteten, innan det övergick till Boplats AB som huvudansvarig. Även demokrati och medborgarservice har varit delaktiga genom deras arbete med aktivitet 2.4.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

3.3.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Huvudansvarig kontaktperson på Boplats Göteborg AB har träffat Framtidsutvecklarna för dialog om hur broschyren ”Bo bra nu och i framtiden” kan utvecklas.

Göteborgs pensionärsråd har som samverkande part i Årsrika Göteborg varit delaktiga i planeringen av bussresorna och förmedlat information vidare till sina medlemmar om dessa.

Två Framtidsutvecklare deltog per bussresa.

Hyresgäster vid Trygghetsboenden har varit delaktiga genom att berätta, visa lägenheter och ha dialog med besökare under bussresorna.

3.4 Aktivitet: Särskild rådgivning till seniorer som funderar på att byta bostad

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
2.4 Finns det tillgänglig rådgivning för seniorer som vill byta bostad? Huvudansvarig: nämnden för demokrati och medborgarservice Samverkande ansvariga: Boplats Göteborg AB, äldre samt vård- och omsorgsnämnden När: Senast genomfört 2022	 Ja Demokrati och medborgarservice erbjuder rådgivning genom Budget- och skuldrådgivningen. Aktiviteten har genomförts delvis i samband med aktivitet 2.3. Demokrati och medborgarservice fanns med under Seniorfestivalen 2024 för att ha dialog med seniorer rörande aktivitet 2.4. Det behöver fortfarande göras mer för att informera göteborgare om att stödet finns samt att öka tillgängligheten till att få del av stödet.

3.4.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Samverkan i arbetet mellan aktivitet 2.3 och 2.4 har fungerat väl mellan ansvariga.

ÄVO ser ett behov av att fortsätta arbetet att kommunicera till göteborgare om att stödet finns, samt behov av ökad tillgänglighet till att kunna få råd och stöd.

3.4.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

De resultat aktiviteten genererat är bland annat positiv respons från de seniorer som deltagit i bussresorna till trygghetsboenden. Flertalet kände inte till att stöd och rådgivning finns att få genom Budget- och skuldrådgivningen och sa att de kände trygghet i att det finns och att dom skulle tipsa vidare.

ÄVO överläter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras.

3.4.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO har som medansvarig samverkat i aktiviteten i samband med aktivitet 2.3.

Kontaktperson från demokrati och medborgarservice har visat intresse för att komma i kontakt med Framtidsutvecklarna för att få deras input, och det har möjliggjorts.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 1.1.3.

3.4.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Kontaktperson för aktiviteten på demokrati och medborgarservice har träffat Framtidsutvecklarna för dialog om budget och skuldrådgivningen.

Eftersom syftet med bussresorna i aktivitet 2.3 även var att informera om rådgivning och stöd som finns att få vid flytt har de seniorer som involverades i

planering och genomförande av bussresorna även involverats i aktivitet 2.4.

3.5 Aktivitet: Koncept för att öka sociala kontakter och trygghet i boendemiljön

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
2.5 Har ett koncept tagits fram för att genomföra aktiviteter och har dessa genomförts en dag om året? Huvudansvarig: Förvaltnings AB Framtiden Samverkande ansvarig: äldre samt vård- och omsorgsnämnden När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Ja Efter dialog och bollplank med ÄVO arrangerades under år 2022 aktiviteter specifikt för seniorer i samband med ett större evenemang för hela familjen på Selma Lagerlöfs torg. Efter det har lärdomar dragits och 2024 är fler aktiviteter på gång eller redan genomförda.

3.5.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

ÄVO har fått information om att aktiviteten inneburit ett lärande och att det var framgångsrikt att testa i liten skala för att se vad som ger effekt. Att träffas tillsammans med involverade bolag har gett både inspiration och sammanhang.

3.5.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

ÄVO har fått information av kontaktpersoner inom Framtiden AB att aktiviteterna varit uppskattade, att de lett till ett lärande där berörda bolag blivit ännu mer lyhörda inför seniorers behov och önskemål.

Framtiden AB lyfter i dialog att de har bra möjligheter att bidra till att seniorer känner gemenskap och tillhörighet med sina grannar i närområdet. Redan idag har de ett flertal mötesplatser på trygghetsboenden som de driver tillsammans med ÄVO.

Framtiden AB har arrangerat flera aktiviteter och event i sina områden och på deras lokala torg där människor i alla åldrar möts, umgås och kan göra saker tillsammans.

ÄVO överläter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras.

3.5.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO har som medansvarig varit delaktiga genom dialog inför och efter genomförd aktivitet.

ÄVO har haft kontinuerlig dialog med både huvudansvarig kontaktperson för Framtiden AB, men även då och då med utsedda kontaktpersoner för arbetet inom de olika bolagen. ÄVO har fungerat som bollplank och involverat Framtidsutvecklare i arbetet.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 1.1.3.

3.5.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Seniorer som bor i berörd fastighet inom Framtiden AB:s olika bolag involveras och bjuds in.

4 Social delaktighet och inkludering

4.1 Aktivitet: Aktivitetskompis

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
3.1 Har modell och plattform för konceptet Aktivitetskompis tagits fram? Huvudansvarig: äldre samt vård- och omsorgsnämnden Samverkande ansvariga: kulturnämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, idrott- och föreningsnämnden, nämnden för intraservice. När: Senast genomfört 2023.	 Delvis En modell har inte kunnat tas fram enligt handlingsplanens beskrivning av aktiviteten. Flera alternativa vägar för att nå syftet har undersökts. På grund av olika utmaningar med att utveckla, upprätthålla och finansiera driften av en digital plattform har ÄVO valt att tillsammans med Framtidsutvecklare testa den digitala appen "Mötesglädje" som lanserats i maj 2023 av flera pensionärsorganisationer. Det är ett projekt som startade 2021 av SPF seniorerna, i nära samverkan med seniorer. Appen "Mötesglädje" är tänkt att motverka ofrivillig ensamhet.

4.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Svårigheter har handlat om tekniska samt olika juridiska förutsättningar om kommunen ska skapa en plattform. Även frågan kring kostnad för drift och underhåll blev en viktig faktor för att tjänsten bedömdes vara svår att utveckla på det sätt som först beskrivs.

Aktiviteten grundar sig i ett behov som flera aktörer i samhället identifierat och på olika sätt tagit sig an under samma period som handlingsplanen pågått, alternativet till att ta fram en egen plattform för staden blev därför att istället försöka skapa samverkan med annan aktör som skapar och driver en liknande plattform för "matchmaking". I detta fall har ÄVO valt att tillsammans med seniorer testa appen Mötesglädje.

4.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Utvärderingen av appen Mötesglädje är inte gjord och resultat kan inte beskrivas.

Introduktionen av appen Mötesglädje är en insats som inte fanns tydligt i planen men som har koppling till målbild för fokusområdet utifrån att den tar vara på äldres resurser och engagemang samt uppmuntrar äldre att gå ut och delta i sociala nätverk.

Resultat och effekter av användning av appen Mötesglädje skulle eventuellt kunna undersökas och verifieras med stöd av forskningskompetens eller liknande där användare av appen Mötesglädje jämförs med icke-användare. Den skulle behöva ske i samarbete med de organisationer som tagit fram appen Mötesglädje.

4.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Som huvudansvarig såg ÄVO tidigt att samverkan mellan de omnämnda ansvariga och medansvariga i den här aktiviteten skulle vara helt nödvändigt utifrån olika kunskapsområden och kontaktytor. Förvaltningen såg samtidigt att det skulle bli en utmaning då det skulle kräva att stora resurser för att involvering och samverkan skulle fungera på det sätt och i den omfattning som aktiviteten är beskriven.

Som huvudansvarig förvaltning har ÄVO haft svårt att avsätta de resurser i form av kompetens, tid och medel som krävdes för att hålla ihop och leda arbetet. Förvaltningen har många pågående IT- och digitaliseringsinitiativ som också krävt resurssättning och som har påverkan på verksamheternas grunduppdrag.

Samverkan med demokrati- och medborgarservice har skett genom en undersökning kring möjligheterna att på något sätt använda stadens kalendarium som plattform för att också hitta någon att gå på en aktivitet tillsammans med. I samverkan med kulturförvaltningen gjordes en inventering kring besökarens önskemål och behov om hur de upplevde möjligheten att gå tillsammans med någon på aktiviteter.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

4.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Appen Mötesglädje har under hösten 2023 och våren 2024 testats av bland annat Framtidsutvecklare. SPF seniorerna och PRO driver och utvecklar appen Mötesglädje.

4.2 Aktivitet: Konzeptutveckling med berättelsetema i närområdet

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
3.2 Har en konceptutveckling med berättelsetema genomförts som bidrar till mer gemenskap och mindre ålderism i närmiljöer? Huvudansvarig: äldre samt vård- och omsorgsnämnden Samverkande ansvariga: Förvaltnings AB Framtiden, idrotts- och föreningsnämnden När: Senast genomfört 2022	 Delvis Aktiviteten har inte genomförts på det sätt som den beskrivs i handlingsplanen.

4.2.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Aktiviteten har inte genomförts på det sätt som den beskrivs i handlingsplanen. Samtidigt har andra snarlika aktiviteter skapats för seniorer att delge livsberättelser. Ett exempel är Livsberättargrupper som är en metod som Stadsmissionen tillsammans med Sensus har utvecklat. Avdelning hälsofrämjande och förebyggande har parallellt under handlingsplanens tidsperiod implementerat

metoden i sin verksamhet.

4.2.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Då aktiviteten ej genomförts på det sätt som ursprungligen beskrivits är det svårt att beskriva ett direkt genererat resultat eller förväntad effekt. I stället får man se på de andra insatser som aktiviteten genererat.

Åldersvänliga Göteborg blev 2022 kontaktade av två arkitektstudenter vid Chalmers som i sitt masterarbete tagit fram en liten skrift *Berätta Mera* i vilken åtta personer ges utrymme att utifrån sina perspektiv och egna berättelser beskriva hur de upplever att det är att leva och åldras på olika platser i Göteborg. Samarbetet möjliggjorde ett enklare tryck av häftet som spridits på olika platser i Göteborg.

Att synliggöra Framtidsutvecklarna på olika platser i Göteborg har också inneburit att dela berättelser om vad det kan innebära att åldras. Framtidsutvecklarna berättar i olika sammanhang om sina erfarenheter av att åldras i Göteborg och om möjligheter med att ta vara på äldre som en resurs i samhället.

4.2.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Som huvudansvarig förvaltning gjordes bedömningen att samverkan mellan de omnämnda ansvariga och medansvariga i aktiviteten skulle vara nödvändigt utifrån våra olika kunskapsområden och kontaktytor.

Ett av syftena med aktiviteten har varit att dela berättelser för att vidga bilden av vad åldrande kan vara och därigenom motverka ålderism i samhället. I dialog med AgeCap, Göteborgs Universitet, Göteborg & Co och äldreombudsmannen skapades ett bildspel med seniora friidrottsutövare. Bildspelet har delats på Göteborgs Stads webb, ÄVO:s ledarforum, i nyhetsbrev och via andra aktörer som t ex AgeCap samt olika skolor i Göteborg.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

4.2.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Framtidsutvecklarna berättar i olika sammanhang om sina erfarenheter av att åldras i Göteborg och om möjligheter med att ta vara på äldre som en resurs i samhället.

4.3 Aktivitet: Pratbänken

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
3.3 Har pratbänkar upprättats på minst tio offentliga platser med jämlik geografisk placering i staden? Huvudansvarig: stadsmiljönämnden Samverkande ansvariga: äldre samt vård- och omsorgsnämnden	 Ja 21 pratbänkar har placerats ut på 11 platser i staden. Utöver utplacering av pratbänkar har sociala insatser ägt rum vid pratbänkarna för att möta invånare och sprida kunskap och information.

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
När: Senast genomfört 2021	

4.3.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Aktiviteten har varit framgångsrik. Prاتبänkar har upprättats på mer än tio offentliga platser. Dessa har blivit välkända hos invånare i alla åldrar. Det har från början funnits ett starkt stöd både från ledning och förtroendevalda för att satsa på prاتبänkarna, vilket både möjliggjort och underlättat arbetet. Tack vare att aktiviteten så tydligt pekade ut ansvar och samverkande ansvar har kontakt och initiativ till dialog mellan förvaltningar underlättats.

Att köpa in och placera ut bänkar med skyltar på har inneburit omkostnader. Statliga stimulansmedel för att motverka ensamhet användes till att köpa in och placera ut bänkar, samt till att placera skyltar.

Upphandling och inköp av bänkar gjordes utifrån uppsatta kriterier för att vara särskilt användarvänliga och lätta för äldre personer att sitta ner på och resa sig upp från. Det har visat sig att vid isättning i mark på vissa ställen har lutning blivit för kraftig – vilket motverkar funktionen. Flera seniorer har framfört synpunkter kring detta som vidareförts till ansvarig förvaltning.

Bänkarna var avsedda att placeras ut på platser som äldre personer tycker om att vistas på. Placeringen på dessa platser har inte alltid varit möjlig på grund av orsaker som till exempel markbeläggning eller planer för området. Det har i några fall inneburit kompromisser som inte varit optimala, vilket återkopplats till ÄVO genom synpunkter från seniorer. Synpunkterna har förts vidare till ansvarig förvaltning.

Under tidsperioden har både huvudansvarig och medansvariga förvaltningar omorganiserats. Det har inneburit att det funnits utmaningar med att hitta fram till vem som ansvarar för olika delar i förvaltning och uppföljning av ärenden kopplat till prاتبänkarna. Det finns även förbättringspotential i hur förvaltningarna på ett bättre sätt tillsammans kan omhänderta och svara på synpunkter från invånare.

4.3.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

De 22 bänkar som har placerats ut runtom i staden har skapat uppmärksamhet på olika sätt: i media, sociala medier, nationellt och internationellt. Flera städer/kommuner i Sverige har inspirerats och själva placerat ut prاتبänkar eller planerar att göra det.

Göteborgs Stad har tagit emot både direkta och indirekta positiva återkopplingar från invånare i olika åldrar, men främst seniorer, kring prاتبänkarnas värde. Många önskemål om fler prاتبänkar på allt från den egna innergården till torg, parker, gångstråk, bibliotek och vård- och omsorgsboenden har framförts.

Utplacering av prاتبänkarna bedöms ha bidragit till fler möjligheter till samtal och mellanmänniska möten för stadens seniorer, även unga personer har uttryckt särskild uppskattning av bänkarna.

Återkoppling från stadens invånare visar att den största effekten av prاتبänkarna är deras tydliga signalvärde och att de givit många göteborgare en viktig vardaglig påminnelse om betydelsen av att prata med varandra, oavsett plats.

I samarbete med äldreombudsmannen, NSPH (Nationell samverkan för psykisk

hälsa) Hjärnkoll i Västra Götaland och demokrati och medborgarservice, socialförvaltningarna samt idrotts- och föreningsförvaltningen har insats genomförts 2022 och 2023 samt planeras för hösten 2024, för att stärka invånares möjligheter att få stöd till en bättre psykisk hälsa. Insatsen benämns Våga Prata – om psykisk hälsa och äger rum vid pratbänkarna. Utvärderingen visar att insatsen Våga Prata varit mycket uppskattad. Äldre och yngre invånare har fått vägledning, information och stöd rörande både allmänna och svåra situationer. 2022 hölls mer än 140 samtal på fyra dagar. 2023 hölls nära 200 (196) samtal under fem dagar. Förutom svenska hölls samtal på engelska, persiska, bosniska, arabiska, spanska och finska.

Förvaltningen har tillsammans med Invånarguider genomfört informationssatsningar vid pratbänkar på Hisingen. Med stöd av de flerspråkiga invånarguiderna har verksamheterna kommit i kontakt med över 100 seniorer som inte kände till att det finns hälsofrämjande stöd att få från kommunen.

Idrotts – och föreningsförvaltningen kontaktade ÄVO och stadsmiljöförvaltningen utifrån möjligheter att placera ut pratbänkar i anslutning till sina utomhusarenor. Detta ledde till att även idrotts- och föreningsförvaltningen deltar i aktiviteten Våga Prata.

I samverkan mellan ÄVO, stadsmiljöförvaltningen och Göteborg & Co gick en inbjudan ut till göteborgare i alla åldrar att under jubileumsåret vara med i samtal och skapa prototyper kring hur man skulle vilja utveckla pratbänkarna i Göteborg. Workshoparna ägde rum på Omställningslabbet i Frihamnen, och involverade även arkitekter som utvecklar och ritar utemiljöer och parker i staden. Bidraget från invånarna under workshoptillfällena har omhändertagits av stadsmiljöförvaltningen som lyft vidare förslagen till förvaltningens gestaltungsråd. Bidragen presenterades även i form av prototyper i skala 1:1 samt skisser och teckningar på Bokmässan i Göteborg hösten 2023. Besökare gavs möjlighet att återkoppla tankar via anteckningsböcker och samtal.

Generationsmöten i socialförvaltning Centrum har använt Pratbänkarna för att skapa möten mellan generationer på flera olika sätt, till exempel genom musikstunder vid bänkarna.

Socialnämnd centrum föreslog att lägga en markbeläggning av mosaikplattor vid pratbänkarna i Slottskogen, för att göra den grusiga ytan under bänkarna lättare att ta sig fram på med rullator. Det generade generationsöverskridande aktiviteter i samverkan mellan verksamheterna Generationsmöten i Centrum tillsammans med mosaikfabriken vid två tillfällen vid Kronhusbodarna och på Naturhistoriska museet. Mosaiken kunde senare inte sättas i mark som tänkt på grund av ändrade planer för området. I samverkan med Naturhistoriska museet tillverkades i stället tre mosaikbänkar i betong. Mosaikbänkarna har placerats utanför museet och bidragit till att skapa fler sittplatser utomhus som genom sitt utseende gärna leder till samtal.

Bänkarnas användning utifrån det ursprungliga syftet är svårt att verifiera, då ÄVO inte följer upp denna del specifikt. ÄVO har däremot följt upp och dokumenterat de sociala insatser som gjorts i samverkan kopplat till pratbänkarna. Här finns både statistik på antal samtal i anslutning till bänkarna samt kvalitativa beskrivningar utifrån muntlig och skriftlig återkoppling från invånare och medarbetare.

4.3.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Stadsmiljöförvaltningen har huvudansvar för aktivitet 3.3 men ÄVO har i hög grad

varit samverkande ansvariga. ÄVO har haft ansvar för att sprida kännedom om bänkarna till göteborgare samt för att initiera användning. Här har ÄVO i hög grad haft kontakt med både stadsmiljöförvaltningen samt med andra samverkansaktörer som förvaltar marken där bänkarna står.

I vissa fall har samverkan varit utmanande i samband med omorganiseringar – både i ÄVO och i andra förvaltningar. Olika avdelningar och enheter har på grund av omorganisering fått delvis andra ansvarsområden.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 1.1.3.

4.3.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Framtidsutvecklare har initialt varit involverade i att ta fram och utveckla aktiviteten.

I aktivitetens vidareutveckling har civilsamhället i form av Nationell samverkan för psykisk hälsa (NSPH) med underföreningar samt Hjärnkoll i Västra Götaland visat stort engagemang kring att använda och uppmärksamma stadens pratbänkar. Organisationerna har på eget initiativ bidragit med resurser i form av medel, medarbetare och ideella insatser för att tillsammans med Göteborgs Stad arbeta uppsökande vid pratbänkarna, i syfte att nå invånare för samtal kring psykisk hälsa. I anslutning till det har de även bidragit till att anordna föreläsningar riktade till både invånare och personal.

Rättighetsbaserat, nationellt minoritetsråd har involverats och förvaltningen har fått ta del av önskemål om finskspråkig skyltning och aktiviteter kopplat till bänkarna. Nationell minoritet föreslog också att aktiviteter på finska och t.ex. rådgivning på finska gärna fick kopplas till bänkarna. Detta förverkligades i form av satsningen Våga Prata om psykisk hälsa och ohälsa – Uskalla puhua. Satsningen uppmärksammades i media.

I samtal och workshops kring hur göteborgare skulle vilja utveckla pratbänken har barn, seniorer, framtidsutvecklare och invånarguider deltagit.

5 Stadsmiljö och stadsutveckling

5.1 Aktivitet: Sociala konsekvensanalyser (SKA) ska göras i alla planeringsprocesser och inkludera ett seniorperspektiv

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
4.1 Genomförs sociala konsekvensanalyser (SKA) och behovsanalyser i alla planeringsprocesser med ett inkluderande seniorperspektiv och behovsanalys som synliggör seniorers mångfacetterade behov? Huvudansvarig: stadsbyggnadsnämnden Samverkande ansvariga: stadsmiljönämnden, kulturnämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, exploateringsnämnden, idrott- och föreningsnämnden, socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid.	 Delvis SKA med seniorperspektiv genomförs ännu inte i alla planeringsprocesser. En ökad medvetenhet finns. Stadsbyggnadsförvaltningen leder stadens gemensamma utvecklingsgrupp av SKA/BKA. I den ingår de flesta av stadens förvaltningar. Gruppen uppdaterar SKA-verktygen och utvecklar den gemensamma temasida som finns. Vid ÄVO:s deltagande i detaljplanearbeten påtalas äldreperspektivet.

5.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

ÄVO bedömer att utveckling sker steg för steg och att det finns en god samarbetsvilja gällande aktiviteten.

Stadsbyggnadskontoret är huvudansvariga för aktiviteten men huvudansvarig kontaktperson har bytts flera gånger vilket bidragit till att arbetet inte är sammanhållet.

5.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Det finns just nu inget systematiskt uppföljningsarbete kring om och vilken utsträckning seniorperspektivet används i SKA- arbetet som ÄVO tagit del av. Därför är det svårt att i nuläge beskriva ett genererat resultat.

Aktiviteten har bidragit till ett samarbete mellan förvaltningar med insiktsövningar för medarbetare i olika förvaltningar som i sin tur bidragit till att fler förstår vad det kan innebära att åldras i Göteborg.

ÄVO överlåter till huvudansvarig förvaltning att föreslå hur resultat och effekter bäst verifieras men ser att verifiering kan ske genom att dels systematiskt följa upp

att seniorperspektiv används vid SKA, dels genom kvalitativ uppföljning där seniorer beskriver om de upplever ökad tillgänglighet.

5.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Som medansvarig påbörjade ÄVO under våren 2022 ett arbete med syfte att bli en bra, effektiv och hållbar partner i stadsplaneringsfrågor utifrån ett äldreperspektiv.

ÄVO arbetar kontinuerligt med att synliggöra ett seniorperspektiv i de översiktsplaner och stadsutvecklingsarbeten som involverar ÄVO.

ÄVO deltar i den stadenövergripande arbetsgruppen för BKA/SKA som Stadsbyggnadskontoret leder och ansvarar för att bidra i arbetsgruppen med kunskap om t ex basutvärderingen, verktyg i stadsplanering och kontaktinformation till seniorer.

ÄVO har utöver det även varit delaktig i samverkan och arbete med aktiviteten genom att:

- föra dialog i stadsbyggnadsförvaltningens funktionssamråd
- erbjuda insiktsövningar
- delta i forskningsprojekt i samverkan med stadsbyggnadskontoret
- stötta olika mastersstudenter o arbeten om stadsutveckling
- lyfta fram och tipsa i nyhetsbrev om ”Staden ska funka för alla”-konferensen
- samarbeta med Idrotts- och föreningsförvaltningen där dom genomfört en workshop med Framtidsutvecklare (april 2023) på temat - Hur kan staden genom utomhusmiljöer och material stödja äldre till fysisk aktivitet och rörelse?

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

5.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Civilsamhället har involverats genom dialog i funktionssamråd. Framtidsutvecklare har varit delaktiga i till exempel intervjuer, workshops, gåturer inom olika forskningssamarbeten och mastersuppsatser om stadsutveckling.

I samarbete med idrotts- och föreningsförvaltningen har det genomförts en workshop med Framtidsutvecklare (april 2023) på temat - Hur kan staden genom utomhusmiljöer och material stödja äldre till fysisk aktivitet och rörelse?

6 Samhällsstöd och service

6.1 Aktivitet: Insatser för att öka digital kompetens och delaktighet hos seniorer

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
5.1 Har ni genomfört kompetenshöjande insatser för att minska det digitala utanförskapet hos seniorer med särskilt fokus på grupper som riskerar att exkluderas? Huvudansvarig: nämnden för äldre samt vård- och omsorg Samverkande ansvariga: kulturnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice. När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Ja Kompetenshöjande insatser för att minska det digitala utanförskapet har gjorts med särskilt fokus på grupper som riskerar att exkluderas. Flera piloter har genomförts i stadsområde Nordost riktade till seniorer och utrikesfödda. Insatserna har skett både i form av informationskampanjer, ökade möjligheter till stöd samt teknikstöd i hemmet för personer över 67 år

6.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Ägandeskap och engagemang i ÄVO gjorde det möjligt för projektledare och projektgrupp att starta processen tidigt. Två arbetsgrupper bildades, en av dem med deltagare från alla tre förvaltningar. Arbetsgrupperna skulle med stöd av användardriven innovation komma fram till hur seniorer nås och motiveras. En av arbetsgrupperna jobbade med fokus på teknikstöd i hemmet.

6.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Resultaten som aktiviteten genererat är flera. Samarbete mellan förvaltningarna och uppmärksamheten på frågan har ökat kunskapen om det digitala utanförskapet i organisationen. Genomförda satsningar:

- Torgkampanjer för att ta reda på vilka som befinner sig i ett digitalt utanförskap och vad som behövs inom området. Metoden användardriven innovation användes. (maj 2021).
- Broschyr – Säker på nätet (2021/2022) gjordes tillgänglig på bibliotek, mötesplatser, medborgarkontor, digitalt på stadens hemsida m.m.
- Vykortutskick för marknadsföring av Teknikstöd i hemmet i Nordost (2021/2022)
- Affischer och broschyrer med marknadsföring av ”Torgkampanj” (2021) för att informera om stöd samt ge stöd direkt på plats.
- ”Teknikguider drop in” arrangerades på Kortedala bibliotek och Angereds medborgarkontor, aktiviteten pågick under 2022.
- Utlåning av surfplattor i några av stadens bibliotek som ett boklån, kopplat till detta även en kurs för att kunna hantera surfplattan.
- Tillsammans med Digitalidag arrangerades en Inspirationsdag i maj 2023 för alla som jobbar med digitalt stöd i Göteborgs Stad för att skapa fler möjligheter till samverkan och samarbeten och att dela kunskap. Del av dagen handlade om vad staden behöver göra för att möta behoven ännu

bättre.

- Feriearbetare ”Unga It-utbildare” stöttar seniorer i stadens mötesplatser under några veckor sommaren 2023, fortsatt aktivitet sommaren 2024.
- Informationskampanj på stadsinformationstavlor samt vykortsutskick i september 2023 för att belysa det digitala utanförskapet och det stöd som finns för göteborgare.

De effekter aktiviteten antas ha bidragit till är bland annat att det idag finns fler ställen där seniorer får stöd och information. Medarbetare inom kommunen är mer insatta i frågan och har ökad förståelse för det digitala glappet. Exempel på marknadsföring som bedöms gjort avtryck är Informationskampanjen på stadsinformationstavlor som gjordes september 2023. Teknikstöd i hemmet är en tydlig satsning som skapat möjlighet för seniorer att få individuellt stöd och dessutom i sitt eget hem. Utvärdering visar att ett stort antal seniorer har använt stödet och är nöjda.

Aktiviteten har även genererat flera insatser som inte finns med i planen:

Unga It-utbildare - Insats med Feriearbetare sommaren 2023 som stöttade seniorer på mötesplatser och dagverksamheter i staden för att bli mer digitala. Fortsatt aktivitet sommaren 2024.

Med anledning av det etablerade samarbetet mellan förvaltningar inom denna aktivitet, men även utifrån samarbetet med flera parter inom arbetet med handlingsplanen för Åldersvänliga Göteborg (förvaltningen för funktionsstöd, socialförvaltningarna, idrotts- och föreningsförvaltningen, Framtiden AB samt stadsledningskontoret) har ÄVO kunnat initiera ett samarbete om att förebygga bedrägerier mot äldre och personer med funktionsnedsättning, vilka ökar kraftigt.

Resultaten och effekterna kan verifieras genom statistik som tog fram under arbetets gång, nu finns det endast data för teknikstöd i hemmet.

6.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

ÄVO som huvudansvarig bedömer att det har varit en god samverkan i arbetet mellan förvaltningarna.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

6.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Framtidsutvecklare, pensionärsföreningar med flera har involverats i arbetet. Framtidsutvecklare har deltagit i dialoger, kampanjer, event och tyckt till om de satsningar som gjorts.

7 Information och kommunikation

7.1 Aktivitet: Öka stadens förståelse för äldres behov och vanor att ta till sig information och kommunikation

Uppföljningsfrågor	Svarsalternativ med kommentar
6.1 Sker regelbundna och systematiska undersökningar av äldres kommunikationsvanor samt sprids resultatet? Huvudansvarig: nämnden för demokrati och medborgarservice Samverkande ansvariga: äldre samt vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden Centrum, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst. När: Kontinuerligt under planperiodens giltighetstid	 Delvis Det har genomförts en målgruppsanalys och resultatet har spridits. Däremot saknas fortfarande systematiken, ansvarsfördelning och information om var på digitala navet denna typ av information ska läggas upp så att alla kan ta del av den.

7.1.1 Beskriv hur arbetet med genomförandet har gått

Arbetet sammanföll i tid med ÄVO:s varumärkesarbete för att rekrytera fler medarbetare. I detta uppdrag ingick att ta fram en målgruppsanalys och detta har kunnat kopplas samman med aktiviteten i handlingsplanen och därmed tillgängliggöras för fler förvaltningar/bolag.

Det saknas fortfarande en systematik, ansvarsfördelning och information om var på digitala navet denna typ av information kan läggas upp så att alla kan ta del av den. Dialog kring detta för demokrati och medborgarservice med stadsledningskontoret.

7.1.2 Vilka effekter kan ni se av aktiviteten?

Målgruppsanalysens innehåll stämmer väl överens med det innehållet i basutvärderingen under fokusområdet. Målgruppsanalysen har spridits till förvaltningar och bolag, bland annat genom nyhetsbrev för Åldersvänliga Göteborg. Återkopplingen har varit positiv på att ÄVO delat analysen med olika aktörer. Då målgruppsanalysen är relativt ny, är det ännu svårt att få en överblick över vilka resultat den i sin tur genererat.

Effekterna antas vara, i takt med att fler och fler använder målgruppsanalysen, att Göteborgs Stad når fram med sin information och kommunikation i högre grad till gruppen äldre.

Aktiviteten har bidragit till mer dialog mellan involverade förvaltningar kring behovet av samlad information på ett tillgängligt sätt. Det är viktigt för att fler ska kunna ta del av allt staden erbjuder seniora invånare i syfte att fler ska kunna

behålla hälsa, självständighet, livskvalitet och leva ett aktivt liv och fortsätta bidra på olika sätt i samhället.

Demokrati och medborgarservice är en nära samarbetspartner och genom arbetet med aktiviteter i handlingsplanen har samarbetet stärkts ytterligare. Bland annat genom att:

- Framtidsutvecklare medverkat i valstärkande film Tänk själv: Valpåverkan on Vimeo
- Samarbeta med och kring invånarguider, bland annat i satsningen Våga Prata om psykisk hälsa för alla åldrar.
- Förvaltningen har bidragit till programmet under stadens gemensamma Demokratidagar 2023, 2024

Resultaten och effekterna kan verifieras genom att seniorer i Göteborg generellt återkopplar att de vet var de kan vända sig för att få information och att de upplever att information är lättillgänglig och relevant.

7.1.3 Hur har samverkan mellan de utförande förvaltningarna/bolagen fungerat?

Demokrati och medborgarservice har varit sammankallande. ÄVO som medansvarig har bidragit med genomförande och kommunikation kring målgruppsanalysen. ÄVO har spridit information och tillgängliggjort målgruppsanalysen genom inspirationsträff för förvaltningar och bolag inom arbetet med Åldersvänliga Göteborg, nyhetsbrev och Åldersvänliga Göteborgs hemsida. Demokrati och medborgarservice har påbörjat dialog med stadsledningskontoret gällande systematiken kring målgruppsanalyser och ansvarsfördelning av målgruppsanalyser generellt.

Angående organiseringen med ÄVO som huvudansvarig, se svar under 2.1.3.

7.1.4 På vilka sätt har civilsamhället i synnerhet seniorer involverats i genomförandet?

Målgruppsanalysen grundar sig bland annat på dialog med seniorer. Även Framtidsutvecklare har varit delaktiga genom att medverka i intervjuer.